

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **I. P.**, zast. Mgr. Stanislavem Kutnarem, advokátem se sídlem Pionýrská 495, Rožnov pod Radhoštěm, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **K. P.**, zast. Mgr. Martinem Ludvíkem, advokátem, se sídlem Palackého 2205, Rožnov pod Radhoštěm, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 8. 2016, č. j. KUZL 48244/2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 29. 12. 2017, č. j. 72 A 35/2016 - 42,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Městského úřadu Rožnov pod Radhoštěm, právního odboru (dále též „správní orgán prvního stupně“), ze dne 22. 6. 2016, č. j. MěÚ/PO/277/2/2015/Př/Pol, a toto rozhodnutí potvrdil.

[2] Prvostupňovým rozhodnutím byla stěžovatelka uznána vinnou z přestupku proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o přestupcích“), tím, že dne 16. 8. 2015 kolem 10:00 hodin na ulici Sladské úmyslně a vědomě vstoupila na zahradu domu č. p. X

v Rožnově pod Radhoštěm syna K. P., tak, že přeskočila plot, tedy bez souhlasu a přivolení oprávněné osoby, a nechtěla opustit zahradu, čímž neoprávněně užívala cizí věc, a dále ze spáchání přestupku proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, kterého se dopustila tím, že se v téže době a na tomtéž místě úmyslně dožadovala vstupu k navrhovatelce, matce L. V., tak, že vyzváněla a bouchala na vstupní dveře domu a vyhrožovala, že dveře „rozbije“, a po otevření dveří se o dveře agresivně přetahovala, čímž se dopustila hrubého jednání. Za tyto přestupky jí byla uložena sankce napomenutí a náhrada nákladů řízení ve výši 1000 Kč.

[3] Prvostupňový správní orgán v rozhodnutí popsal skutková zjištění a důkazy, které provedl. Na základě výpovědí obou navrhovatelů, svědků a provedených důkazů zhodnotil, že se stěžovatelka obou přestupků dopustila, a to zcela vědomě a úmyslně. Naopak její tvrzení považoval za účelová a odmítl její vyjádření, že jednala v souladu se zákonem a podle pravidel. Stěžovatelce bylo známo, že její přítomnost v domě č. p. X v Rožnově pod Radhoštěm a na přilehlé zahradě je nežádoucí a že jak navrhovatel (syn stěžovatelky), tak navrhovatelka (matka stěžovatelky), si ji nepřejí. I přesto dne 16. 8. 2016 kolem 10 hodiny překonala plot, vstoupila na pozemek a setrvala na něm až do příjezdu hlídky Policie ČR, která ji vykázala. Dle správního orgánu neměla žádný důvod vstoupit na cizí pozemek po překonání překážky, a tedy se dopustila přestupku podle § 50 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích.

[4] K naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích došlo dle prvostupňového správního orgánu tím, že se stěžovatelka úmyslně dožadovala vstupu k navrhovatelce a to tak, že vyzváněla a bouchala na vstupní dveře domu a vyhrožovala, že je rozbije. Po otevření se o dveře agresivně přetahovala. Tímto jednáním došlo k narušení občanského soužití, které je obecně vymezeno jako souhrn pravidel chování, jejichž respektování a dodržování je obecně chápáno jako podmínka klidného a spořádaného soužití lidí v daném místě, čase a situaci. Z provedených důkazů plyne, že se stěžovatelka popsaného jednání dopustila úmyslně.

[5] Správní orgán prvního stupně uložil stěžovatelce za spáchání uvedených přestupků nejmírnější sankci, kterou je možno v přestupkovém řízení uložit, a to napomenutí. Žalovaný tyto závěry potvrdil a doplnil, že procesní námitky týkající se vedení řízení, posouzení omluvy zástupce i vyřízení námítky podjatosti oprávněné úřední osoby v řízení v prvním stupni nejsou důvodné.

[6] Se skutkovým i právním hodnocením se ztotožnil i krajský soud. Po velmi obsáhlé naraci shledal jako nedůvodnou námitku týkající se projednání věci v nepřítomnosti stěžovatelky. Uvedl, že za situace, kdy správní orgán prvního stupně sdělil, že omluvu zástupce neakceptuje a z jakého důvodu, nemohla stěžovatelka legitimně očekávat, že přestupek nebude dne 15. 6. 2016 projednán. Zástupce stěžovatelky, advokát, si měl za takové situace zajistit zastoupení jiným advokátem, jak je v praxi běžné, případně mohla stěžovatelka zmocnit jiného advokáta sama. V této souvislosti odkázal na rozsudek NSS ze dne 14. 5. 2009, č. j. 7 As 28/2009 – 99, a zdůraznil, že ani stěžovatelka ani jí zvolený zástupce relevantní důvod pro omluvu v kontextu celého správního řízení neuvedli ani nedoložili.

pokračování

[7] Neopodstatněnou shledal krajský soud i námitku, že ve věci rozhodovala podjatá úřední osoba. Námitka byla podána opožděně, obsahově navíc nejde o námitku podjatosti vůči úřední osobě, ale o námitku proti způsobu vedení řízení. Žalovaný k námitce přihlédl a vypořádal ji.

[8] Námitky týkající se nesprávně zjištěného skutkového stavu jsou taktéž liché, a to včetně námitky, že M. M. vystupovala v řízení jako zmocněnkyně navrhovatelky i jako svědek. Toto pochybení bylo spolu s dalšími procesními vadami napraveno v řízení poté, co žalovaný právě z těchto důvodů v pořadí první vydané rozhodnutí městského úřadu ze dne 4. 2. 2016 zrušil.

[9] Podkladem pro prokázání přestupků navíc nebyla jen výpověď M. M., jak se mylně domnívá stěžovatelka, ale i výpovědi dalších svědků, navrhovatelů a řada listinných důkazů, které jsou obsahem správního spisu. Na jejich základě bylo osvědčeno naplnění skutkových podstat a všech znaků projednávaných přestupků.

[10] Ostatně i sama stěžovatelka při jednání uvedla, že přeskočila plot, protože se domnívala, že má právo v nemovitostech pobývat. Ačkoliv v darovací smlouvě na uvedené nemovitosti se stěžovatelka jako dárkyně a navrhovatel K. P. jako obdarovaný dohodli na tom, že stěžovatelka může kdykoliv navštěvovat svoje rodiče i syna, je návštěva dvoustranný akt. Je třeba souhlasu obou stran, zejména s ohledem na právo na soukromí, vlastnické právo a nedotknutelnost obydlí.

[11] Chování stěžovatelky poté, co vnikla na pozemek, krajský soud ve shodě se správními orgány a odkazem na rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2010, č. j. 2 As 84/2009 – 64, zhodnotil jako „hrubé jednání“, tedy jednání vykazující silnější intenzitu, než jednání nevhodné. V projednávané věci stěžovatelka narušila soukromí a domov navrhovatelů a nerespektovala jejich práva. Její jednání vykazovalo minimálně nízkou společenskou nebezpečnost a nelze akceptovat, aby se stěžovatelka tímto způsobem domáhala vstupu do nemovitostí, ke kterým vlastní vůlí pozbyla jakákoliv práva.

[12] Rozhodnutí správních orgánů jsou přezkoumatelná, soud nezjistil pochybení při zjišťování skutkového stavu nebo jeho právním hodnocení. Proto žalobu zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti

[13] Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[14] Je přesvědčena, že přestupky nespáchala, její jednání nedosáhlo jakéhokoli stupně společenské nebezpečnosti a naopak jej považuje za přirozené. Se znalostí místních poměrů, vedena obavou o matku a syna, bez námahy překonala poškozený plot vedle branky a zazvonila u domu. Následná reakce syna ji emocionálně velmi rozrušila. Je si vědoma toho, že ji syn odmítá a velmi tím trpí, zejména s ohledem na to, že dům byl dříve v jejím vlastnictví a žije v něm spolu s jejím synem i nemocná matka.

[15] Procesní situace stěžovatelky byla výrazně zhoršena tím, že se k ústnímu jednání nedostavil její zástupce. Rozhodující orgán sice možnost odročení jednání zvážil, ale žádosti nevyhověl.

[16] K prokázání viny neměly správní orgány k dispozici dostatečné podklady ani přímé důkazy, resp. využily pouze podpůrných informací, které s *incidentem* nijak nesouvisely. V řízení dále nebylo zjišťováno, zda si stěžovatelka byla vědoma, že K. P. odstoupil od svého smluvního závazku umožnit jí návštěvy v domě, zda tato jeho výhrada byla vyjádřena nade vší pochybnost. Provedené důkazy ani neosvědčují, že sporné jednání překračuje hranici běžné morálky do úrovně porušení zákona formou uvedených přestupků.

[17] Stěžovatelka naopak od správních orgánů očekávala, že se pokusí vést syna ke smíru a pomohou jí, aby se mohla stýkat s příbuznými. Namísto toho se nepokusily zjistit zdroje rozporů a nehlédly na to, že rozhodnutí spíše zhorší rodinné vztahy. Případ je „*svědectvím o překroucení hodnot v dnešní době, kdy vymizela úcta synů k matkám*“.

[18] Z obsahu kasační stížnosti lze dovodit, že stěžovatelka nesouhlasí jak s rozhodnutími správních orgánů obou stupňů, tak s napadeným rozsudkem krajského soudu a požaduje jejich zrušení a zastavení přestupkového řízení.

[19] Osoba zúčastněná na řízení ve vyjádření uvedla, že v řízení bylo prokázáno, že oba přestupky byly spáchány. Stěžovatelka se opakovaně a bezdůvodně domáhala styku se svojí matkou, která však s ohledem na její dřívější chování nemá o návštěvy zájem a nepřeje si, aby ji jakkoliv kontaktovala. Přes opakované výzvy navrhovatele, že se stěžovatelka má vzdálit, překonala svými silami plot, vstoupila na zahradu a snažila se zajistit si vstup do domu.

[20] Kasační stížnost obsahuje nová skutková tvrzení, nepodložené závěry a polemiku nad minulými událostmi, které buď nejsou předmětem soudního řízení, anebo je měla stěžovatelka namítat v řízení před krajským soudem. Namítané vady řízení byly krajským soudem řádně přezkoumány. Z obsahu spisu i dokazování plyne, že chování stěžovatelky překročilo přiměřenou míru a tedy se jednalo o společensky nepřijatelné chování. Důvody obsažené v kasační stížnosti nenaplňují ani jeden ze zákonných důvodů, jako celek je proto nedůvodná a osoba zúčastněná na řízení navrhuje její zamítnutí.

[21] Žalovaný se ztotožnil s vyjádřením osoby zúčastněné na řízení a rovněž navrhuje kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[22] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout

pokračování

z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[23] NSS předesílá, že kasační stížnost je na samé hranici projednatelnosti, neboť namísto věcné polemiky s rozsudkem krajského soudu obsahuje zejména popis řízení před správními orgány a vývoje rodinných vztahů. NSS setrvale judikuje, že obsah, rozsah a kvalita stížních bodů jsou určující pro následné soudní rozhodnutí (srov. bod 28 a. n. rozsudku rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Je tak na stěžovateli, aby v kasační stížnosti jednoznačně vyjádřil skutkové i právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského soudu, a tyto důvody v dostatečné míře specifikoval.

[24] Stížní body lze v obecné rovině seznat toliko v části VI. (str. 4) kasační stížnosti. Je z ní patrné, že stěžovatelka nesouhlasí se závěry krajského soudu, neboť skutkový stav nebyl dostatečně zjištěn, soud i správní orgány vycházely z neproověřených a zprostředkovaných informací a tím došlo k nesprávnému právnímu posouzení jejího jednání. Pouze okrajově se zmiňuje i o tom, že projednání věci nebyl přítomen její zástupce, což mělo výrazně zhoršit její procesní postavení.

[25] NSS tak v mezích vymezených stížními body posuzoval, zda byly provedené důkazy dostačující k učinění závěru, že stěžovatelka spáchala jí za vinu kladené přestupky.

[26] Krajský soud i správní orgány se zabývaly zjištěnými skutečnostmi a na jejich základě dospěly ke shodnému názoru, že jednání stěžovatelky naplňovalo skutkové podstaty daných přestupků. NSS se s tímto hodnocením ztotožňuje.

[27] Správní orgány při posouzení věci vycházely zejména z úředního záznamu a oznámení o přestupku ze dne 16. 8. 2015, sepsaného přivolanou hlídkou Policie ČR, dále z vyjádření stěžovatelky, navrhovatelů a dalších svědků. Součástí spisové dokumentace jsou i listiny týkající se péče o matku stěžovatelky, navrhovatelku přestupku L. V. (Záznamy Úřadu práce týkající se péče o navrhovatelku L. V. ze dne 3. 12. 2015, 12. 6. 2015 a 31. 7. 2015, založené na č. l. 36 – 38 správního spisu, Protokol o ústním jednání na Úřadu práce týkající se nedostatečné péče o navrhovatelku ze dne 20. 7. 2015, založený na č. l. 42 správního spisu, písemná vyjádření stěžovatelky, Darovací smlouva ze dne 17. 7. 2003, či korespondence mezi stěžovatelkou, jejím synem a rodiči svědkyně M.). Obsah uvedených dokumentů dává ucelený obraz o problematických vztazích v rodině, jejichž podstatou je spor o péči o matku stěžovatelky.

[28] Podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích *se přestupku dopustí ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním.*

[29] Podle § 50 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích *přestupku se dopustí ten, kdo úmyslně neoprávněně užívá cizí majetek nebo si присvojí cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby.*

[30] Při ústním jednání konaném dne 23. 5. 2016 navrhovatelé a svědkyně M. shodně vypověděli, že stěžovatelka překonala zamčenou branku přes plot a agresivním způsobem se domáhala vstupu do domu. Zasahující policista, svědek P., vypověděl, že se stěžovatelka při příjezdu hlídky Policie ČR na místě vyskytovala a po výzvě odešla. Navrhovatelka V. byla z její přítomnosti silně rozrušená. Tomuto odpovídá i obsah úředního záznamu a oznámení o přestupku ze dne 16. 8. 2015, které sepsal druhý ze zasahujících policistů K.

[31] Ostatně ani sama stěžovatelka nepopírá, že na pozemek vnikla přelezením přes plot, protože branka byla zamčená. Námitka, že nebylo prokázáno, že si byla vědoma toho, že je její přítomnost na místě nežádoucí, čímž neměla být naplněna subjektivní stránka přestupků, je též nedůvodná. Z listin založených ve spise je zřejmé, že stěžovatelka byla opakovaně upozorněna, že její přítomnost v nemovitostech je nežádoucí, že si její matka její péči nepřije a že z ní má obavy. Za tohoto stavu si musela být vědoma, že vlastník nemovitosti nesouhlasí s jejím vstupem na pozemek a do domu a že překonáním plotu narušuje jeho práva, čímž naplňuje skutkovou podstatu přestupku podle § 50 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích.

[32] Krajský soud v souladu s rozhodnutím NSS ze dne 31. 3. 2010, č. j. 2 As 84/2009 – 64, vyhodnotil jednání stěžovatelky, kdy agresivním způsobem bouchala na dveře a vyhrožovala, že je rozbije, jako hrubé jednání. Stěžovatelka si musela být vědoma, že se v domě nachází její matka, jejíž zdravotní stav vyžaduje celodenní péči, a kterou takové jednání bezpochyby rozruší. To ostatně dosvědčil i zasahující policista. NSS se ztotožňuje s hodnocením správních orgánů i krajského soudu, že takové chování překračuje rámec pouhé společenské nevhodnosti a tedy naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích.

[33] Jak správně uvedl krajský soud, správní orgány nemohly na základě těchto důkazů dospět k jinému závěru, než že bylo osvědčeno naplnění skutkové podstaty a všech znaků projednávaných přestupků.

[34] K námitce, že správní orgány i krajský soud jako důkazy použily zprostředkované a neověřené informace o jiných událostech NSS uvádí, že na základě zjištěných důkazů si správní orgány oprávněně vyhodnotily vztahy v rodině jako vyhrocené – ostatně právě péče o matku stěžovatelky, které se podpůrné důkazy týkají a o kterou se v rodině vedou spory, měla být dle vyjádření samotné stěžovatelky důvodem, pro který se dne 16. 8. 2015 dostavila na pozemek a k domu syna K. P.

[35] K obecnému tvrzení, že procesní postavení stěžovatelky bylo zhoršeno nepřítomností jejího zástupce při ústním jednání NSS uvádí, že stěžovatelka nijak nekonkretizovala, jak tím mělo být zasaženo do jejích práv. Krajský soud se s námitkou týkající se důvodnosti omluvy zástupce obsáhle vypořádal a vysvětlil, z jakých důvodů byl postup správních orgánů v souladu se zákonem. NSS se s tímto hodnocením ztotožňuje.

[36] NSS nepopírá, že vztahy v rodině stěžovatelky jsou komplikované. Konflikty mezi blízkými příbuznými, zvláště opakují-li se, jsou zpravidla pro všechny z účastníků vyčerpávající. Nicméně ani složitost rodinných vztahů nemůže vést k závěru, že ke spáchání uvedených přestupků v nyní souzené věci nedošlo.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[37] Z výše uvedených důvodů soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[38] Stěžovatelka, která neměla v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, byť měl ve věci plný úspěch, žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu je soud nepřiznává.

[39] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo jen na úhradu těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Jelikož soud žádnou takovou povinnost neuložil, rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. září 2020

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu